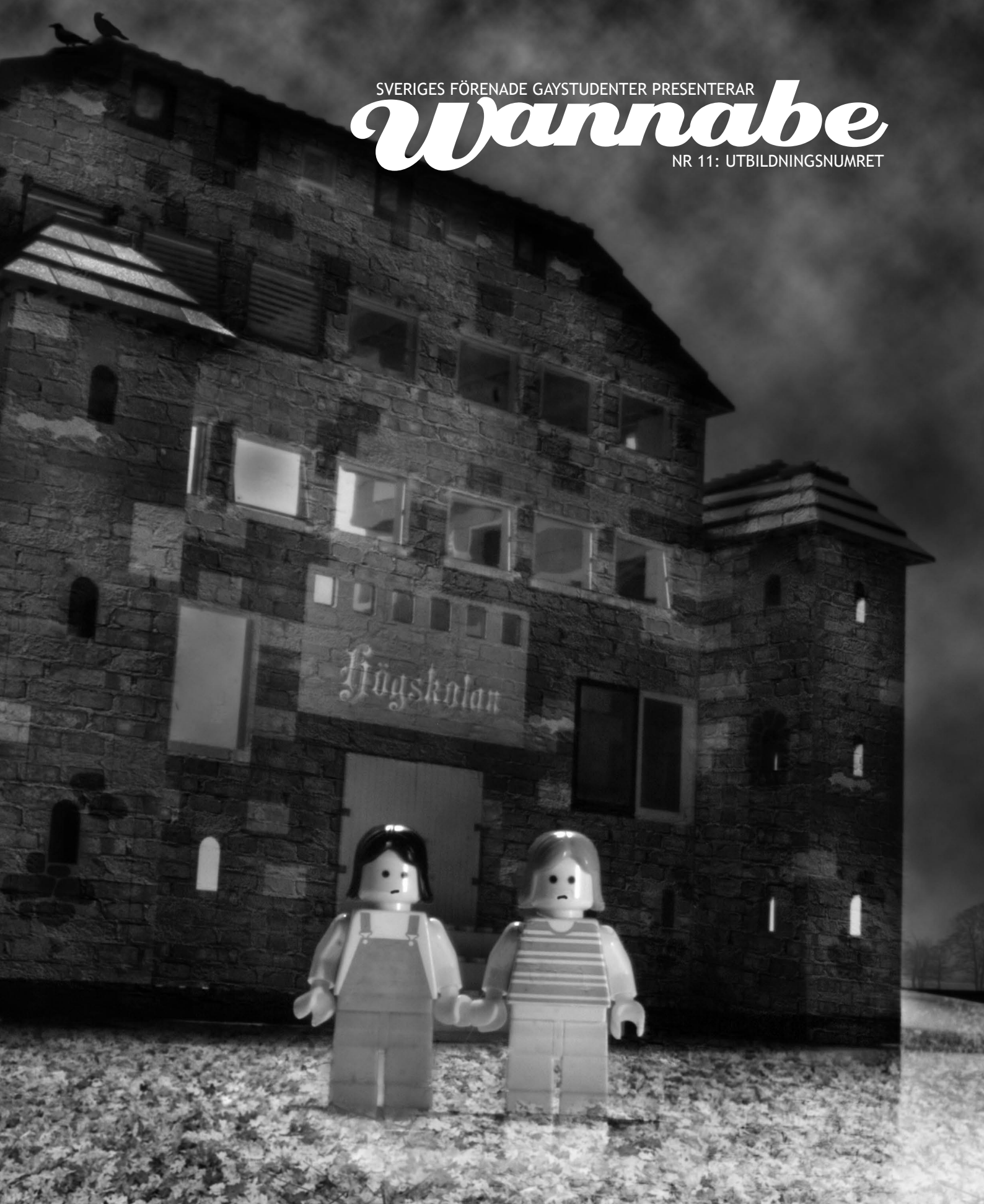

SVERIGES FÖRENADE GAYSTUDENTER PRESENTERAR

Wannabe

NR 11: UTBILDNINGSNUMRET

Innehåll

Vad är heteronormativitet?	DON KULICK	4
Den heteronormativa högskolan	PÄR WIKTORSSON & LINDA ELSTAD	6
Gaystudentens ABC	PÄR WIKTORSSON	8
Tio år med gaystudentrörelsen	ANDERS HANSSON & THOMAS OGARD	10
Skyddet mot diskriminering i högskolan hur starkt är det egentligen?	LOTTA LJUNGQUIST	14
Högskoleverket om likabehandlingslagen	SIGBRIT FRANKE	15
Pride 2005	KATRIN ERICSON	16
I goda händer på Studenthälsan	PER PETTERSON	18
Reagera mot högskolans Åke Green	PÄR WIKTORSSON	20
Att inte vara heterosexuell	KERSTIN WISTRÖM	22
Transpersoner den bortglömda minoriteten i högskolan?	LUKAS ROMSON	24
Dikter	JAMES SÖDERMAN & SOFIA B. KARLSSON	26
Recension: Queersverige	MARTINA JARMINDER	27
Notiser		28
Tolerans undanbedes	LINDA ELSTAD	30
Intoleransens budbärare	upprop mot heteronormativiteten inom högskolan	31

Medverkande i Wannabe nr 11

TEXT

Linda Elstad, Sigbrit Franke, Anders Hansson, Martina Jarminder, Sofia B. Karlsson, Don Kulick, Lotta Ljungquist, Thomas Ogard, Per Pettersson, Lukas Romson, James Söderman, Pär Wiktorsson, Kerstin Wiström

FOTO

Katrin Ericson, Mika Nielsen,
Maria Wallin omslag

ILLUSTRATIONER

Anders Hansson, Annette Persson

LAYOUT

Maria Wallin

REDAKTION

Anders Hansson, Per Pettersson,
Maria Wallin, Pär Wiktorsson,
Kerstin Wiström

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE

Pär Wiktorsson

KONTAKTA OSS

wannabe@gaystudenterna.se

WEBBPLATS

www.gaystudenterna.se

POSTADRESS

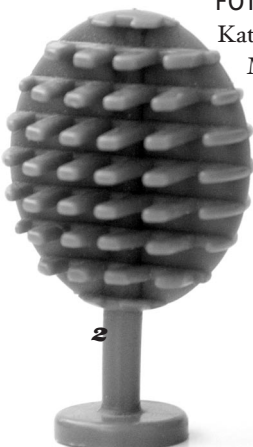
Sveriges Förenade Gaystudenter
Box 577
114 79 Stockholm

Wannabe ges ut av Sveriges
Förenade Gaystudenter

SFG, ett samarbetsorgan för
gaystudentföreningar vid Sveriges
universitet och högskolor. SFG har
som främsta syfte att samla och
stärka lokala gaystudentföreningar.
Förbundet ska också vara
föreningarnas politiska språkrör.
De åsikter som förs fram av
skribenterna i Wannabe står
för skribenterna själva och inte
nödvändigtvis för Wannabe eller
Sveriges Förenade Gaystudenter.

Upplaga 3000 ex

November 2005

I Wannabes instruktion står att vi ska rikta oss till gaystudenter, men också att vi ska ge andra ”en inblick i och en inbjudan till HBT studenternas värld”. Det kanske låter lite dramatiskt eftersom det är en och samma värld vi alla delar på, men vi som faller utanför heteronormen har nog i mångt och mycket särskilda erfarenheter av högskolan. Med det här numret av Wannabe hoppas vi i redaktionen kunna sprida erfarenheterna till fler. Vi vill också visa att heteronormativiteten inom den akademiska sfären får stora konsekvenser för hela samhället.

Jag vill på redaktionens vägnar passa på att välkomna dig som läsare och hoppas att just du får en trevlig lästund. Särskilt välkommen vill jag dessutom säga till dem som läser tidningen för att höja sin så kallade HBT kompetens, för att bli bättre på likabehandlingsarbete eller på att bemöta HBT studenter. Förhoppningen är att detta nummer med temat ”Utbildning” ska kunna fungera som utbildningsmaterial inom SFG:s projekt ”Likabehandlingslagen Vad hände sedan?” och ”Samarbete med Studenthälsan” samt vid andra föreläsningar, seminarier och workshops som SFG bjuds in till av främst lärosäten och studentkårer.

Det finns mycket matnyttigt på sidorna som följer, för alla läsare. Vi dyker exempelvis ner i frågor som rör heteronormativitet och reder ut begreppen. Det blir en genomgång av T:et i HBT, då vi uppmärksammar transpersoner som kanske är de mest osynliggjorda av osynliggjorda. Du som läsare kan även få ta del av lite skön poesi och glada bilder. Men framför allt måste jag säga att jag är stolt över att vi för första gången publicerar en tillbakablick på tio år med den svenska gaystudentrörelsen tio år av arbete mot heteronormativitet och för HBT studenters villkor, likabehandling och bättre utbildningskvalitet. För dig som inte känner till så mycket om gaystudenterna så blir det ett tillfälle att lära mer, och för alla oss som ser oss som en del av rörelsen är det något kärt att spara.

Avslutningsvis måste jag sätta några sorgliga och roliga ord på pränt. Nu har det blivit dags för mig att hoppa av chefredaktörens stol vid årsskiftet. Det är lite sorgligt eftersom arbetet med Wannabe, trots min korta tid vid rodret, har varit stimulerande och känns viktigt som att stå på barrikaderna med pennan i handen. Det känns roligt eftersom någon annan kan få chansen att fortsätta utveckla tidningen samtidigt som jag får mer tid att leva och göra annat på barrikaderna. Är du intresserad att ta vid som chefredaktör? Hör av dig i så fall.

Vi hörs och ses!

PÄR WIKTORSSON
chefredaktör

Vad är *heteronormativitet?*

text DON KULICK
foto MARIA WALLIN

Heteronormativitet är de institutioner, handlingar och inställningar som insisterar på att samhället, kulturen, historien och människoslåktets fortlevnad grundar sig på heterosexualitet. Heteronormativitet är allting i samhället som ser till att hetero sexualiteten framstår som självklar och att folk tillägnar sig en heterosexuell identitet. Rent konkret betyder det allt från dagisfrökens uppmaning att Kalle ska fråga chans på söta Stina men inte på Stefan, över reaktionerna på två killar som pussas offentligt, över åsikterna om huruvida en flata kan bli statsminister eller drottning, till lagar som förnekar lesbiska kvinnor tillgång till assisterad befruktning.

En kännetecknande egenskap för *heteronormativitet* är att den framhäver en mycket skev bild av *heterosexualitet*. I verkligheten finns det många heterosexualiteter. Man kan agera heterosexuellt eller känna sig heterosexuell på många olika sätt. Förutom den gifta, monogama mamma pappa barn modellen finns det heterosexuella kvinnor som vill ha barn utan att

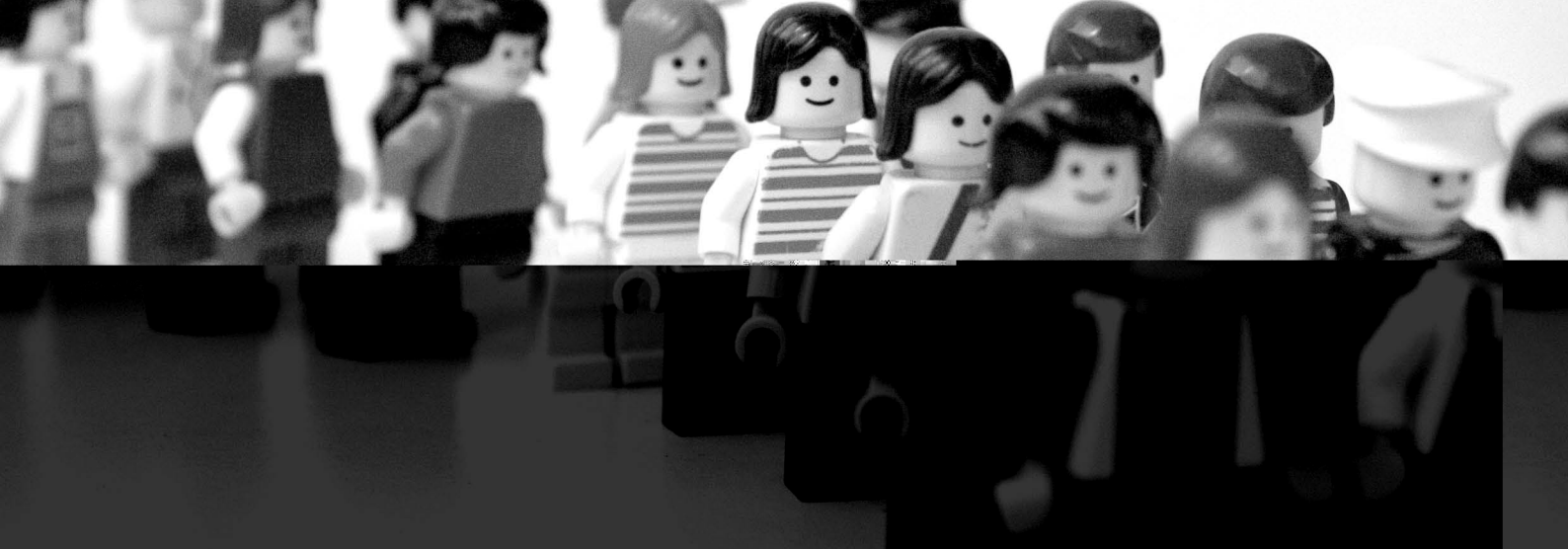
för den delen ha en man. Det finns heterosexuella kvinnor och män som aldrig har sex, antingen för att de inte vill det eller för att de av olika anledningar inte får det. Det finns heterosexuella kvinnor som säljer sex till män, och heterosexuella män som säljer sex till kvinnor. Det finns heterosexuella män som föredrar uppblåsbara dockor eller skor framför kvinnor. Det finns heterosexuella par som älskar analsex. Det finns äldre damer som är tillsammans med betydligt yngre män. Och så vidare.

Poängen är att heterosexualitet inte är *en* sak, *en* storhet. Den är inte någonting självklart, enkelt, enhetligt eller konfliktfritt. Tvärtom heterosexualiteten är ett slagfält. Liksom andra sexualiteter är den genomborrade av konflikter som har med ålder, kön, ras och klass att göra. Unga framställs till exempel som mer sexuella än äldre en 60 årig dam som satt på en buss och kysste sin 30 årige manlige älskare skulle nog orsaka större rabalder än två unga bögar som gjorde samma sak. Kvinnor framställs som mindre sexuella än män

vilket betyder att en sexuellt aktiv kvinna i vilken ålder som helst kan framställas som avvikande, som en hora; detta samtidigt som mäns sexuella eskapader tolkas som förväntade och naturliga. Mörkhyade kvinnor och män förväntas vara "hetare", mer djuriska och sexuella, än vita personer. Och arbetarklasskvinnor och män antas vara mer sexuella än den mera tillknäppta medelklassen, under det att en seglivad stereotyp framställer överklassens män som perversa och bara löst anknutna till heterosexualitet.

Heteronormativiteten som ideologi handskas med dessa konkurrerande varianter av faktiskt förekommande hetero sexualitet genom ett antal olika strategier, såsom att förlöjliga, osynliggöra, patologisera, demonisera och obegripliggöra dem.

Dessa processer går ofta hand i hand och förstärker varandra, och de inverkar på såväl kvinnor som män. Således blir den sexuellt aktiva äldre kvinnan som åtrår unga män och får dem skrattretande, osynlig i samhället

samt lite småäcklig och svår att begripa.

När man beskriver hetero normativiteten som en ideologi är det viktigt att inte glömma att ordet "ideologi" inte bara handlar om begrepp och föreställningar. Liksom till exempel kapitalismen är heteronormativiteten en ideologi som har en påtaglig, materiell existens. Den är invävd i och uppbackad av mäktiga sociala strukturer och institutioner, exempelvis familjen, skolan, kyrkan, idrotten, ekonomin, arbetslivet och lagstiftningen.

Det är denna uppbackning som gör att det inte går att tala om någon motsvarande *homonormativitet*. Bland

homosexuella finns det naturligtvis normerande uppfattningar och krav precis som i alla andra grupper och subkulturer. Men dessa normativa förväntningar har inte alls samma förankring i samhället som heteronormativa förväntningar. Den stora skillnaden är att det inte finns en enda institution eller

struktur i samhället som kräver homosexualitet eller uppmanar till att homosexuella blir fler. Vi ser detta mycket tydligt i alla frågor som har att göra med homosexuella och barn. En av anledningarna till att lagstiftarna i Sveriges riksdag till slut gick med på att låta homosexuella bli prövade som adoptivföräldrar, var att de blev övertygade att barn till homosexuella inte blir homosexuellaistörreutsträckning än barn till heterosexuella. Detta är ett bra exempel på hur heteronormativiteten bekräftar sig själv även när den till synes generöst går med på att ge homosexuella fler rättigheter i samhället.

Man kan fråga sig vad som skulle hända om två lesbiska kvinnor eller två bögar gick ut i massmedia med sitt lilla barn och öppet deklarerade: "Ja, vi hoppas verkligen att Jessica växer upp och blir flata." Eller ännu mer skandalöst: "Klart att vi utgår ifrån att lille Stefan är bög. Vi tycker det är jättesött när han

pussar på de andra pojkarna på lekis." Det skulle bli ett ramaskri. Men vem reagerar om två heterosexuella föräldrar säger: "Ja, vi ser verkligen fram emot att lilla Mia växer upp och gifter sig. Tänk om det skulle bli med Johan på dagis häromdagen dansade de tillsammans på ett födelsedagskalas och det var ju för sött!" Att det ena sättet att tänka och tala om barns framtid upplevs som naturligt och okontroversiellt medan det andra sättet upplevs som skandalöst är också ett uttryck för heteronormativitetens konkreta roll i vårt vardagsliv.

- • • • • DON KULICK är professor i •
- socialantropologi vid New York •
- University men har varit verksam •
- sedan 1980 i Lund och Stockholm. •
- Han är redaktör för den nytgivna •
- Queersverige som recenseras på •
- sidan 27. •

Texten är ett utdrag ur essän *Queerteori, performativitet och heteronormativitet några grundläggande begrepp*, som finns i sin helhet i antologin *I den akademiska garderoben*, Atlas 2004.

Den heteronormativa *högskolan*

text LINDA ELSTAD & PÄR WIKTORSSON
foto MARIA WALLIN

Landets universitet och högskolor genomsyras av heteronormativitet och är några av samhällets starkaste uppbäckare av heteronormen. Samtidigt är det också här som det finns unika möjligheter att motverka heteronormativiteten.

Det har hänt mycket inom högskolan de senaste åren. Bland annat har likabehandlingslagens SFS 2001:1286 tillkomst fått lärosätena att sätta större fokus på hur deras studenter inklusive HBT-personer – mår. Det finns en ökad medvetenhet om problemerna med öppen diskriminering och trakasserier. Vi närmar oss ett delmål inom högskolan, men får inte nöja oss. Nästa steg måste vara att inte bara se till hur studenter som faller utanför normen behandlas utan hur normen konstrueras och reproduceras och förs vidare ut i samhället av alla studenter. Och konsekvenserna det för med sig för alla i synnerhet dem som faller utanför normen i samhället. Dels torde det vara något av en omöjlighet att skapa en bra studiemiljö för studenterna utan att se till vad många HBT

personer upplever som ett osynliggörande eller en dold diskriminering. Dels har högskolan ett ansvar för att färdigutbildade studenter har fått verktyg för att inte backa upp utan i stället motverka diskriminerande strukturer när de kommer ut i arbetslivet.

Argument av typen "det handlar ju om en så liten grupp" eller "vi hinner inte med alla perspektiv" håller inte. Med ett sådant synsätt blundar högskolan för sin egen roll som normbärare samtidigt som man nonchalerar samhällsansvaret de egna utbildningarna uppbär. Vikten av att studenter, forskare och lärare faktiskt sätter högskolan i ett större sammanhang har betonats av att högskolan, förutom utbildning och forskning, har fått en så kallad tredje uppgift om samverkan med det omgivande samhället. Dagens högskola får inte vara en isolerad ö.

Ändå har vi en lång väg kvar att vandra. Högskolan utbildar exempelvis lärare, läkare, psykologer, socionomer och många andra som i bästa fall fått läsa ett avsnitt om homosexualitet i

någon kursbok och i värsta fall har detta avsnitt funnits under rubriken "sexuella avvikelser". I båda fallen förstärks bilden hos studenten av att allt annat än heterosexualitet är något onormalt. Säger man i alla andra avsnitt i kursboken att man beskriver heterosexualitet? Nej, det är underförstått att det är det handlar om. Det är ju det vanliga, normala... och önskvärda.

Det är en självklarhet att studenter med en sådan utbildning löper en stor risk att diskriminera eller kränka någon, om än kanske omedvetet. Och de flesta skulle nog hålla med om att det inte är okej att diskriminera "en liten grupp" eller att det inte är okej att diskriminera för att man inte "hann med" annat. I förlängningen legitimerar sådana argument homofobi och hatbrott på samma sätt som nonchalerande av rasism eller annat förtryck skulle göra.

Vidare kanske man kan säga att studenterna ändå kan vara öppensinnade, men det räcker inte. För att uppnå ett samhälle där alla behandlas lika kan fokus i dag inte ligga på vad som kallas

”avvikande” utan måste förflyttas till hur samhället och dess institutioner och medborgare! upprätthåller normer kring vad som är avvikande och inte, samt konsekvenserna av detta upprätt hållande. En grundskolelärare kan inte bara uppmanas att bjuda in RFSL till sin klass, utan måste genom lärar utbildningen få verktyg att själv motverka heteronormativiteten och homo fobin. Att bjuda in RFSL kan ju vara ett tryggt sätt att synliggöra de ”avvikande” samtidigt som man glömmer att de ”avvikande” med största sannolikhet redan finns i klassrummet. Många,

många andra yrkeskategorier måste också kunna hantera frågor om heteronormativitet i sin vardag.

Men vilken plats är bättre för att ifrågasätta antaganden, normer och slutsatser än högskolan? Här prisas ifråga

sättandet högre än något annat. Forskning och högre utbildning har gått igenom många förändringar under årens lopp, då tidigare sanningar har fallit till föga när nytt ljus kastats på dem. Högskolan kan förändras igen.

.....
LINDA ELSTAD &
PÄR WIKTORSSON
är engagerade i SFG
och har arbetat med
likabehandlings- och
heteronormativitetsfrågor
på studentkårsnivå.
.....

Gaystudentens ABC

orden du behöver ha koll på!

text PÄR WIKTORSSON
illustrationer ANDERS HANSSON

bisexuell

Person som kan bli kär, förälskad i och/eller sexuellt attraherad av en person oavsett kön.

gay

Term som används om homosexuella män och kvinnor. På engelska används det bara om män varför termens engelska motsvarighet är *lesbian and gay*.

gaystudent

Medlem i någon av föreningarna som ingår i Sveriges Förenade Gaystudenter eller på annat sätt aktiv inom förbundet. Medlem kan vara HBT person eller någon som identifierar sig som heterosexuell och som vill motverka heteronormativiteten inom högre utbildning och forskning.

HBT

HBT är ett samlingsbegrepp för homosexuella, bisexuella och transpersoner. T begreppet är i sig ett paraplybegrepp som innefattar transsexuella, bland många andra.

heterosexuell

En person som blir kär/förälskad i och/eller attraherad av någon som personen uppfattar av det motsatta könet.

heteronorm

Norm som säger att heterosexualitet och vissa typer av heterosexuella relationer eller handlingar är det enda normala och önskvärda i samhället. Det som inte passar in i normen är alltid "avvikande" eller "något annat".

heteronormativitet

Heteronormativitet är de institutioner, handlingar och inställningar som insisterar att samhället, kulturen, historien och människosläktets fortlevnad grundar sig på heterosexualitet. Heteronormativitet är allting i samhället som upprätthåller heteronormen, det vill säga allt som ser till att heterosexualitet framstår som självklart och som får människor att tillägna sig en heterosexuell identitet.

homofobi

En uppfattning eller en medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homosexualitet eller på homo och bisexuella människor.

homosexuell

En person som kan bli kär, förälskad i och/eller attraherad av någon som personen uppfattar är av samma kön.

Tt

Uu

Vv

Ww

komma ut

Att "komma ut" innebär att berätta för omgivningen om sin sexuella läggning. Ofta tas ett stort steg när man berättar för någon annan för första gången, men kommer ut gör man många gånger. Varje gång man träffar nya människor kan man behöva komma ut. I regel är det bara människor som inte identifierar sig som heterosexuella som behöver komma ut, eftersom de flesta redan från början, enligt den rådande heteronormen, blir tagna för att vara heterosexuella.

Könsidentitet

Det kön/genus man själv väljer att identifiera sig som. Det kan vara det kön/genus som definierades på BB, men behöver inte vara det.

könstillhörighet

Könstillhörighet handlar om huruvida man identifierar sig som och/eller är registrerad som man eller kvinna. Sett till likabehandlingslagen så omfattas transsexuella av skyddet mot diskriminering på grund av könstillhörighet.

könsuttryck

En persons uttrycksmedel för ett visst socialt kön, exempelvis kläder, kroppsspråk, smink och frisyra.

Queer

Queer är dels en akademisk forskningsposition där man studerar det "normala" och hur normer skapas och upprätthålls, i stället för det som avviker från normen. Dels är queer en aktivistisk motrörelse mot heteronormativitet som inte bara behöver innefatta HBT-personer utan även personer som identifierar sig som heterosexuella.

sexuell läggning

Enligt svensk lagstiftning finns tre sexuella läggningar: heterosexualitet, homosexualitet och bisexualitet.

transfobi

En uppfattning eller en medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på transpersoner som grupp eller individer. Ofta är det svårt att skilja på vad som är uttryck för homofobi respektive transfobi.

transperson

En transperson är någon vars könsidentifikation och/eller könsuttryck alltid eller tidvis skiljer sig från normen för det kön som registrerades vid födseln. Det är ett samlingsbegrepp för transsexuella, transvestiter, intersexuella, transgenderister, intergenders, drag queens, drag kings, transtjejer, transkillar, she males, two spirited, crossdressers, boychicks, transor, drugor med flera. Transpersoner kan vara hetero, bi eller homosexuella. Det är SFG:s klara åsikt att var och en har rätt att definiera sin egen könsidentifikation och könsuttryck och därmed själv välja om begreppet transperson är applicerbart på den egna individen.

transsexuell

En transsexuell person upplever sig tillhöra det motsatta könet från det som registrerats vid födseln och önskar ofta korrigera den felaktiga kropp han/hon har genom hormonbehandling och kirurgi. Det handlar inte om en sexuell läggning och benämns som transsexualism, inte transsexualitet.

Xx

Yy

Zz

Åå

Ää

Öö

Tio år med den svenska *gaystudent*

text ANDERS HANSSON & THOMAS OGARD

foto MIKA NIELSEN

Det studentikosa föreningslivet i Sverige har en lika lång historia som lärosätena själva. En viss andel av studenterna måste hela tiden ha varit vad vi i dag kallar homosexuella, men att de organiserat sig med själva homosexualiteten som gemensam nämnare är ett fenomen av betydligt senare datum. Framtiden får utvisa om det behövs gaystudentföreningar om tio år – här kommer vi att beskriva deras utveckling hittills.

Lokala initiativ

Vid mitten av 1990 talet fanns det på några svenska högskoleorter sammanslutningar för homo och bisexuella studenter. De hade uppstått oberoende av varandra och på lite olika sätt. FUGS i Uppsala hade skapats 1994 som ett utskott inom studentkåren, medan Regnbågen i Linköping var en fristående ideell förening som bildats 1996. I Lund hade ett antal studenter som funnit varandra genom stadens RFSL förening hållit ihop i ett informellt nätverk sedan 1989. Att tiden var mogen för de icke heterosexuella studenterna att bli synliga kan kopplas till det generella töväder som märktes genom partnerskapslagen 1993, den överblåsta HIV hysterin och de populära personer i kultur och nöjesbranschen som kommit ut "för svenska folket". Även den akademiska världen hade fått nya impulser, faktiskt fröet till queerteorin, genom Judith Butlers kritik av feminismens principer.

Strävan efter synliggörande genomsyrade den tidiga verksamheten. Om många gaystudenter kom till föreningarnas mötesplatser och började leva öppet, skulle de bli en framträdande grupp. Då, menade man, skulle också hänsyn och förståelse från andra studenter komma naturligt. FUGS utgör runt 1995 ett representativt exempel på en förening som arbetar efter denna princip, väl integrerad i Uppsalas

övriga studentliv. Man anordnar sittningar efter alla konstens regler ett par gånger per termin och driver i samarbete med Upplands nation en pub som återkommer varje vecka och ger ett litet överskott till porto och andra småutgifter. En seminariehelg där Jonas Gardell och Martin Andreasson medverkar är höjdpunkten för vårterminen 1996. De 130 medlemmarna, mestadels män, hålls underrättade om vad som är på gång genom det pappersburna nyhetsbrevet *FUGS Update*. Emellertid har föreningen varken egen lokal, webbsida, e postadress, telefon eller expeditionstid.

De första stegen mot ett rikstäckande samarbete

Ganska tidigt väcktes tanken på en gaystudentorganisation för hela Sverige. Eftersom gaystudenternas speciella studiesociala situation är likartad på olika orter, kunde man dra nytta av ett enat yttre mot universitet och högskolor liksom på den politiska arenan. Små föreningar väntades också kunna få stöd av större genom samarbetet. Styrelseaktiva från olika gaystudentföreningar etablerade kontakt med varandra och samlades till ett par mindre möten för att arbeta vidare på idén. I januari 1999 hölls i Uppsala ett större möte, kallat kongress, som både fungerade som diskussionsforum för det kommande samarbetet och som social

rörelsen

samlingspunkt för gaystudenter från olika delar av Sverige.

Pingsthelgen samma år anordnades en konferens med mottot "Free your mind" av Regnbågen, som fick ekonomiskt stöd från Linköpings och Norrköpings kommuner, Ungdomsstyrelsen, SFS, Linköpings universitet och kårerna. Konferens-tidningen *Mainstream* berättar att programmet innehöll föredrag, estradsamtal, galafest och en gaystudentriksdag. Förhandlingarna nådde dithän att man valde en interimsstyrelse, kallad kontaktgruppen, som fick i uppdrag att ta fram stadgar för ett samarbetsorgan, Sveriges Förenade gaystudenter SFG.

Kontaktgruppen, med Daniel Lindqvist och Harriet Flyborg som ordförande, träffades ett par gånger under det följande halvåret. Man började med att enas om att målgruppen skulle vara såväl homo och bisexuella som transpersoner. Kontaktgruppen kom fram till att SFG behövde vara en ideell förening

ett informellt nätverk skulle vara otillräckligt för ändamålet vars medlemmar var lokalföreningarna och inte de enskilda studenterna. Vidare hade ett par av föreningarna kantrat i könsfördelning: Uppsala hade nu fått en kraftig övervikt av kvinnliga medlemmar medan Lund bestod mest av män. Man beslöt att förebygga en sådan situation genom att stadgevägen kräva att SFG alltid skulle välja en manlig och en kvinnlig förbundsordförande utan inbördes rangordning.

Bildandet av SFG

I januari 2000 hölls en andra konferens, denna gång i Lund. Efter att ha lyssnat på föredrag, läst historiens första nummer av *Wannabe*, gått på seminarier och

bal kunde de två hundra församlade gaystudenterna utropa förbundet Sveriges Förenade gaystudenter i den form kontaktgruppen hade förberett. Konferensen hade varit ett krävande projekt för Gaystudenterna i Lund och Malmö men samtidigt inneburit ett uppsving med positiv uppmärksamhet och många aktiva i föreningen. När Boel

Flodgren summerar sina tio år som universitetets rektor, minns hon särskilt "Gay balen! Det var så självklart för mig att gå dit. Den gruppen är ju också mina studenter." LUM 2002/11

Vi dröjer oss kvar lite hos Gaystudenterna i Lund och Malmö för att belysa den lokala verksamheten. Ett år efter det att RFSL Lund lagts ned hade man börjat om 1998 som fristående ideell förening. Jämfört med Uppsala 1995 uppvisar aktiviteterna vid denna tid en avsevärd bredd utan att medlemsantalet är särskilt mycket större, kanske två hundra. Utöver veckopubar och fester anordnar man en filmserie, sänder i studentradion och åker på friluftaktiviteter. Det finns fler kontaktytor, såsom webbsida, e postlista, telefon och expeditionstid, och man förmedlar faddrar till nya medlemmar. Arbetsgruppen Utbildningsutskottet har tagit till sin uppgift att aktivt granska kursplaner och litteratur i stället för att vänta på att HBT kompetensen ska ta sig in självmant på institutionerna. Slutligen är Gay studenterna en av aktörerna i Region Skånes HIV preventiva arbete det gäller informationsinsatser men främst distribution av kondomer och glidmedel och får ekonomiska medel till detta.

Som vi nämnt angav SFG:s stadgar att de båda ordförande skulle vara av olika kön, men denna föreskrift kom inte att efterlevas i någon enda mandatperiod. I brist på kvinnliga kandidater utsågs Daniel Lindqvist och Patrik Åkesson till förbundets första ordförande. Styrelsen bestod i övrigt av en representant från var och en av förbundets elva medlemsföreningar. Under året som följde etablerades adressen gaystudenterna. nu som SFG:s webbplats; den hade tidigare tillhört Lundaföreningen. Andra inre angelägenheter,

Pridetåget 2002: Gaystudenterna väller in på Birger Jarlsgatan

som att registrera firman och att söka medel till verksamheten hos Ungdomsstyrelsen, ombesörjdes under det att förbundets ideologiska identitet alltmer klarnade genom diskussioner om värdegrunden och framtagande av policy dokument. Styrelsen överlämnade under året en skrivelse om sin syn på utbildningskvalitet till dåvarande utbildningsminister Tomas Östros, och man sammanställde ett startpaket för nya lokalföreningar.

Det unga SFG

Vid årsmötet i februari 2001 valdes återigen i brist på tillräckligt antal kandidater en ensam ordförande, Benny Österlund. Han och kassören Thomas Ogard utgjorde tillsammans SFG:s presidium så kallas den del av styrelsen som har behörighet att ta provisoriska beslut mellan mötena. Presidiet kom att bli tongivande för förbundets utveckling då det ofta visade sig svårt att samla så många lokala representanter att styrelsemötena blev beslutsmässiga. Ett av hindren var att inga pengar fanns till att täcka resekostnaderna. I de lokalföreningar som saknade egna medel tvingades tills vidare representanterna att lägga ut själva.

Skulderna förblev obetalda eller efterskänktes fram till april 2001 då Ungdomsstyrelsen till slut biföll SFG:s ansökan om bidrag till information och spridning av verksamheten i landet. Handlingsutrymmet blev med ens större att göra gaystudentrörelsen känd för en större krets. Presidiet besökte företrädare för RFSL, RFSL Ungdom, SFS, Folkhälsoinstitutet och biträdande näringsminister Mona Sahlin. Man kunde betala för att trycka och distribuera denna tidskrift till

Prideparken 2002: Tältet monteras upp.

alla medlemsföreningar, det fanns medel till att beställa en helt ny formgivning av webbsidan och att trycka en allmän informationsfolder. I SFG:s tält i Prideparken delades foldern ut tillsammans med material från lokalföreningarna. Ett händelserikt och framgångsrikt år avslutades glädjande med att riksdagen i december röstade igenom lagen om likabehandling i högskolan, i kraft från den 1 mars 2002.

Ökat tempo

Frånvaron vid styrelsemötena hade varit ett återkommande problem beslutsprocessen drog ofta ut på tiden och kontakten med lokalföreningarna försämrades – och effekten av att resebidrag nu utgick från SFG motverkades delvis av att fler föreningar anslutits. För att det egentliga arbetet inte skulle förlamas beslöt man att se över de två år gamla stadgarna. Stadgerevisionen utmynnade i två huvudförslag: dels att slopa kravet på två olikkönade ordförande, dels att utse styrelsen genom personval. Enligt det sistnämnda förslaget skulle lokalföreningarna fortsätta att vara representerade men bara vid årsmötet. Styrelsen kunde då göras mindre, vilket möjliggjorde ett stort men ändå effektivt förbund. Att reformen skulle äventyra demokratin var den uppenbara invändningen, och det var inte utan diskussion som årsmötet biföll propositionen.

Mika Nielsen valdes till ordförande och hennes två vice ordförande var Peter Frejhagen och Anders Hansson. Året som följde blev inte mindre händelserikt än de föregående. De externa kontakterna ökade stadigt i omfattning helt på egen hand. Samtidigt tog man krafttag med den inre

kommunikationen genom att förbättra kontaktytan mellan styrelsen och lokalföreningarna. HBT kapitlet i Johan Cullbergs lärobok *Dynamisk psykiatri* hade redan tidigare granskats kritiskt och fortsatte att vara på tapeten. På hösten 2002 tog styrelsen beslut om att initiera det bokprojekt som ledde fram till *I den akademiska garderoben* Atlas, 2004, en antologi som diskuterar vad HBT perspektiv innebär för högskoleutbildningen. Finansieringen kom från Allmänna arvsfonden inom ramen för projektet Arm i arm. Samma höst genomfördes en enkät till alla Sveriges högskolor och universitet, som ombads rapportera om hur de implementerat den halvårgamla likabehandlingslagen.

Stadgereformen tycks ha lösgjort en hel del energi – det kan ha berott på det effektivare beslutsfattandet men också på att rollen som styrelseaktiv kändes mer stimulerande för de förtroendevalda än rollen som representant. Den livliga aktiviteten hade också en baksida, konstaterade man vid mandatperiodens slut: många av ledamöterna hade ägnat så mycket tid åt SFG att studierna riskerat att bli lidande. Gränsen tycktes således nådd för vad förbundet kunde uträtta med enbart ideella krafter och diskussionerna utmynnade i att man på försök skulle arvoda en eller två av ordförandena. Förbundets vid denna tid goda ekonomi var en förutsättning; utöver Ungdomsstyrelsens ordinarie stöd tog man emot en del av överskottet från Svenska Spel, som sedan 1999 fördelas bland de ungdomsorganisationer som får statsbidrag.

Det sista stora projektet under mandatperioden var ordförandes turné runt Sverige. Syftet var både att undersöka vilken inverkan likabehandlingslagen hade haft och att förstärka kontakten med de medlemsföreningar som inte var representerade

i styrelsen. Turnén möjliggjordes genom att ordförande fick lön från SFG under hela februari månad.

Efter arvoderingsreformen

Försöket med arvodering utföll till belåtenhet och förbundet har behållit den modellen för att bedriva en fortsatt omfattande verksamhet kompletterad med flera specialiserade projekt. Man kan befara att den energiska förbundsstyrelsen i någon mån har överskuggat medlemsföreningarnas initiativ och fått dem att begränsa sig till sociala aktiviteter på orten. Då perioden 2003 och framåt är så ung att den ännu inte kristalliserat till historia, väljer vi att låta den epoken skildras i något senare sammanhang. Vi avslutar i stället med att erinra om att SFG i likhet med andra HBT organisationer har som yttersta mål att inte behövas i sin nuvarande form. När förbundet har säkerställt utbildningskvaliteten och diskrimineringskyddet, kommer man att behöva nya visioner att sträva mot. Det kommer också att bli betydelsefullt att SFG och lokalföreningarna håller sig lyhörda för målgruppens behov. Det är svårt att sia om vilka sociala forum som gaystudenter efterfrågar om tio år.

Är artikeln lite kort?

Lugn! Vi förbereder mer omfattande skrift om den svenska gaystudentrörelsens historia fram till 2003. Där ska fler detaljer komma med, vi ska berätta om de internationella kontakterna och alla källor kommer att redovisas. Håll utkik på SFG:s webbsida.

Är artikeln lite felaktig?

Berätta det! Om du hittar faktafel eller ofullständigheter i artikeln blir vi ytterst tacksamma om du hör av dig enklast genom Wannabes redaktion. Felen kan vi korrigera i den längre versionen.

Skyddet mot diskriminering i högskolan

Hur starkt är det egentligen?

text LOTTA LJUNGQUIST

Likabehandlingslagen är bra på många sätt och vi är glada att den finns, men det finns också stora problem och brister som måste rättas till, skriver Lotta Ljungquist, vice ordförande för Sveriges förenade studentkårer.

Ett vanligt problem i högskolornas likabehandlingsarbete är att goda intentioner och vackert formulerade mål i policydokumenten inte följs av åtgärder som för högskolan närmare målen. Efter som likabehandlingslagen kräver handlingsplaner skriver de flesta lärosäten planer, men det är långtifrån alltid som målen är tillräckligt konkreta för att de ska gå att arbeta med i praktiken. En typisk åtgärd som skrivs in i handlingsplaner är att samtliga vid lärosätet, såväl anställda som studenter, ska ha kännedom om rådande likabehandlingsplan och policy. Dessvärre är det i praktiken så, vare sig det är inskrivet i en handlingsplan eller ej, att inte alla känner till de dokument som gäller. Vidare är det också så att kännedom om ett dokument inte alltid innebär att dokumentet efterlevs.

En andra konkret åtgärd som brukar skrivas in är att lärosätet ska kartlägga omfattningen av det ena och det andra. Kartlägga, kartlägga, kartlägga ... Kartläggningar till förbannelse!

Varför väljer man inte att bara inse att till exempel trakasserier finns överallt i samhället, och att lärosätet, som en del av samhället, inte är undantaget trakasserier. Och om nu en kartläggning kommer fram till att bara en enda individ känt sig trakasserad, är då inte det en person för mycket? Jo, jag tycker det! Det kvittar om det är en individ eller tusen som trakasseras – uppenbarligen finns det brister i likabehandlingsarbetet, annars skulle ingen trakasseras. Nej, inse att högskolan inte är en bubbla som är skild från resten av samhället, och skapa utifrån den övertygelsen tydliga och konkreta handlingsplaner med realistiska och mätbara mål som leder till faktiska förändringar.

Inte sällan brister lärosätenas likabehandlingsarbete genom att i mångt och mycket bedrivs av eldsjälar. Påståendet kan låta märkligt, men när dessa drivande kvinnor eller någon gång män slutar sin anställning, stannar hela likabehandlingsarbetet upp. Detta beror på att det är ytterst ovanligt

att likabehandlingsarbetet genomsyrar hela lärosätets verksamhet trots att detta ofta nog figurerar som ett "konkret och mätbart" mål i handlingsplaner och policydokument. Det hänger alltför ofta på enskilda individers välvilja att ett likabehandlingsarbete överhuvudtaget förekommer vid lärosätet.

"Vi har inte råd att arbeta med likabehandlingsarbete och utbilda alla inom likabehandling", "vi har ju redan så mycket att förhålla oss till" och "sådana policydokument hotar den akademiska friheten, som ju är det viktigaste inom akademien" är tre inte helt ovanliga argument *mot* likabehandlingsarbetet. Och även om de inte är ovanliga är de alltid lika sorgliga. Jag skulle hellre vilja vända på argumenten och säga att vi inte har råd att inte arbeta med likabehandlingsfrågor.

Jag hörde om en föreläsare som tre gånger hade blivit prickad av sitt lärosätes personalansvarsnämnd med anledning av att han hade brutit mot

likabehandlingslagen. Tre gånger! Till råga på allt kunde han inte ens efter den tredje prickningen förstå vad han hade gjort för fel. Jag ställer mig då frågan hur bra likabehandlingslagen är, hur bra den kan ha tillämpats vid det lärosätet jag vill dock med detta inte förringa eldsjälarnas arbete, men även vad lärosätet faktiskt vågar göra. Hur kan det slippa igenom att en och samma person blir prickad tre gånger i rad? Och hur kan det komma sig att samma person fortfarande har studentkontakt?

Lagens sanktionsmöjligheter är små och i och med att det endast är den enskilde studenten som kan anmäla brott mot lagen, kan det också vara svårt att sätta praxis. Även om lagen innehåller ett förbud mot repressalier är jag helt övertygad om att det finns otaliga studenter som faktiskt inte skulle våga anmäla en förövare. Hade till exempel studentkåren haft möjlighet att

anmäla oförrätter som kommer till deras kännedom, utan att en student hängs ut, tror jag att en helt annan praxis skulle ha kunnat skapas.

Slutligen vill jag också nämna otydligheten i lagen vad gäller i vilken grad en individ måste bli kränkt för att det ska räknas som en kränkning. Ja, det låter komplicerat. En kränkning är trots allt en kränkning! Det finns heller ingen praxis om kränkning av tredje person: om en föreläsare uttalar sig homofobiskt, kan då en heterosexuell student anmäla detta uttalande som kränkande?

Trots allt ska vi vara glada över att vi har ett rättsligt diskrimineringsskydd i Sverige; det finns inte i så många andra länder. Tack vare likabehandlingslagen har högskolorna i vart fall en skyldighet att bedriva ett aktivt likabehandlingsarbete, och tack vare lagen har de även börjat få upp ögonen för att arbetet är viktigt. Däremot behöver lagen

skärpas och det behövs bättre sanktionsmöjligheter. Än en gång vill jag dock poängtera att bara för att det finns en lag, är det inte självskrivet att högskolornas likabehandlingsarbete är bra. Det är givetvis också ytterst svårt att skriva en lag som är så heltäckande att inget släpps igenom av misstag. I början av nästa år kommer diskrimineringskommitténs betänkande. Håll tummarna för att studenternas skydd kommer att stärkas efter det!

.....
 LOTTA LJUNGQUIST är vice ordförande
 för Sveriges förenade studentkårer
 (SFS) och arbetar framför allt
 med frågor som rör studenters
 ekonomi, men har även ansvar för
 likabehandlingsfrågor. Hon har en
 bakgrund som personalvetarstudent
 vid Göteborgs universitet.

Högskoleverket om likabehandlingsfrågor

Sedan lagen om likabehandling av studenter infördes har rättsskyddet stärkts för bland andra HBT-personer. Även om flera undersökningar, däribland SFS' kartläggning år 2003, visar att det finns mycket kvar att önska beträffande insatser för efterlevnad av lagen, så tror jag att lagen har bidragit till att uppmärksamma frågor som tidigare lätt hamnade i skymundan, såsom HBT frågor. Lagen ställer krav på lärosäten att bedriva ett aktivt och målinriktat arbete, vilket är positivt. Det innebär insatser som inte bara är reaktiva, utan även

proaktiva. Högskoleverket är tillsynsmyndighet över högskolorna, men när det gäller likabehandlingslagen är det de olika diskrimineringsombudsmännen som står för tillsynen. Det betyder att vi inte granskar lärosätenas efterlevnad av lagen, men självfallet följer vi området med intresse.

.....
 SIGBRIT FRANKE är
 universitetskansler och
 följaktligen chef för
 Högskoleverket.

Pride 2005

.....
 fotona togs av
 KATRIN ERICSON
 som bor i Skövde,
 pluggar på media-
 programmet och
 älskar musikalerna i
 hemlighet.

I goda händer på *Studenthälsan*

text PER PETTERSSON
foto MARIA WALLIN

Wannabe har varit och besökt Studenthälsan på KTH i Stockholm. Där fick sig vår skribent Per Pettersson en pratstund med Kajsa Hellstedt, kurator och funktionshinderssamordnare. Kajsa får besök av många studenter som behöver hjälp att hitta rätt i livet och bland dessa en del HBT-personer som har svårt att finna sin plats.

Studenthälsan på KTH jobbar i princip bara med problem som har koppling till studierna. Om man psykiskt eller själsligt mår dåligt går detta ofta ut över studieresultaten. Därför finns kuratorer och präster tillgängliga på Studenthälsan för att kunna samtala med studenter som har behov av det. Hela dagarna finns kuratorer tillgängliga och Kajsa Hellstedt är en av dessa. Hon har erfarenhet av HBT studenter men ser inga stora skäl att hantera dessa speciellt.

Jag tycker inte det handlar så mycket om varför man kommer hit, säger hon. Om man mår dåligt så ska man bemötas på samma sätt oavsett orsaken, nämligen med respekt, förståelse och vänlighet.

Vi pratar en god stund om hur det är att vara kurator på Studenthälsan och vad man kan få vara med om. Som alla säkerligen förstår måste vårt samtal handla om allmänna frågor, eftersom det

råder sekretess kring alla enskilda patienter. Vad vi kommer fram till att det viktigaste för en student som kommer till Studenthälsan så gott som alltid är att någon lyssnar och håller med om att studenten behöver få någon form av hjälp eller vägledning. Detta gäller både studenter som håller på att komma ut som HBT personer, studenter som börjat ifrågasätta sin religiösa tro och studenter som ställer orimliga krav på sig själva i fråga om studieresultat för att nämna tre exempel.

Kajsa drar en intressant parallell när det gäller processen att komma ut som HBT person. Den processen handlar ju om att gå emot det man tror vara omgivningens krav och förväntningar, att man tror man kommer att göra människor i sin närhet besvikna. På samma sätt, menar Kajsa, är det för vissa studenter som pluggar på KTH bara för att föräldrarna gjort det.

Vi har många studenter

som kommer hit och pratar med oss för att de insett att tekniska studier inte leder till något de vill göra resten av sitt liv, berättar Kajsa. De vill kanske gå någon konstnärlig utbildning eller i vissa fall inte studera på högskola alls. Vissa skulle vara helt nöjda med att sitta i kassan på ICA i stället.

Att de alls har börjat här på KTH beror egentligen på att deras föräldrar har pluggat på liknande utbildningar och de känner press att gå i deras fotspår. Vissa upplever också ett tryck från föräldrar som inte själva fått plugga vidare att de ska ta vara på möjligheten till utbildning.

De flesta av oss som gått igenom processen att komma ut kan mycket väl förstå liknelsen. Den "ofrivilliga" studenten kommer också ut, men inte som HBT person utan som någon som inte är intresserad av tekniska eller över huvud taget högre studier. De förväntningar som omgivningen haft på personen

kommer inte att infrias. I de flesta fall är det inte alls lika farligt som man själv tror när man fortfarande är i garderoben, men båda fallen är lika jobbiga innan man tagit steget.

Liknelser i alla ära, men hur är det med HBT kompetensen på Studenthälsan? Kajsa har själv ingen specifik utbildning om HBT, men hon följer alltid med i utvecklingen på områden som är relevanta för hennes arbete. Hon ser det som sin skyldighet att inte vara helt okunnig om dessa frågor eftersom hon får besök av studenter som vill ha vägledning i dem. Kajsa berättar också att hon gärna skulle delta i någon utbildning om det fanns en lämplig, men att hon hoppas att hon ändå ska kunna göra ett bra jobb utan den.

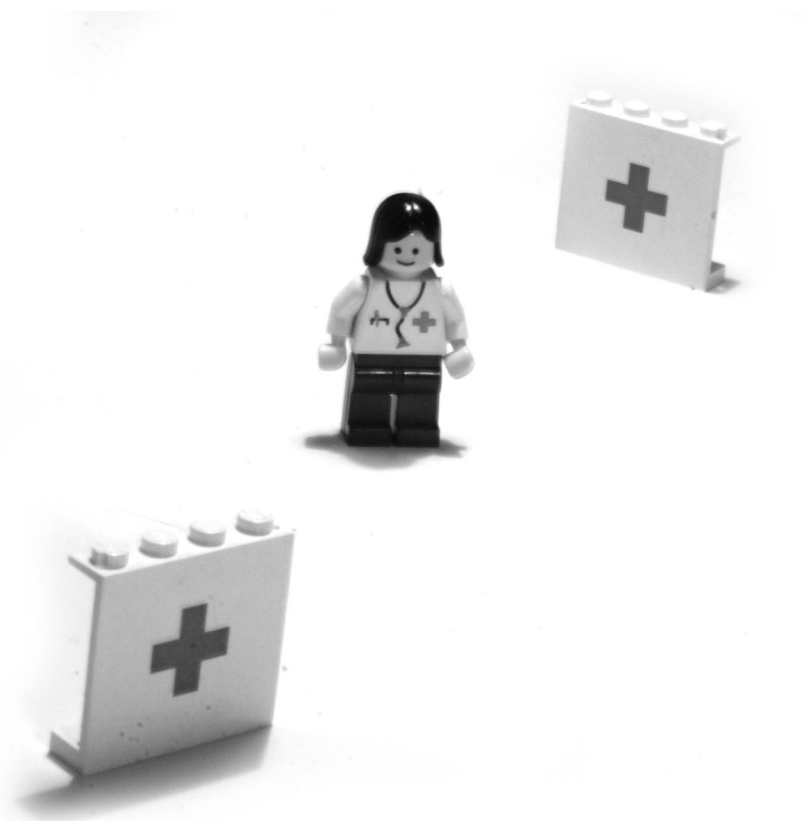
Det spontana intryck jag får under vårt samtal är att Kajsa är en insiktsfull kurator och verkligen gör ett bra jobb med sina HBT patienter. Precis som hon själv säger handlar mycket om respekt och förståelse för att det som studenterna vänder sig till Studenthälsan med är problem för dem. Det handlar om att alltid ta studenterna på allvar och vägleda dem. Oftast leder detta vidare till sådan vård som alla medborgare har tillgång till, eftersom Studenthälsans resurser på KTH är begränsade till ett fåtal besök per student.

Hur situationen ser ut på andra studentmottagningar i landet vore intressant att undersöka. Med tanke på hur

olika resurserna fördelas i olika landsting kommer det säkerligen att finnas markanta geografiska skillnader: hur mycket tid kan ägnas åt varje student och vilka resurser finns till vidareutbildning

av personalen? Vi kan tills vidare hoppas att Studenthälsan överallt består av personer som Kajsa och hennes kolleger som vet hur man ska bemöta alla olika studenter som kommer dit för vägledning.

PER PETTERSSON är 23 år och pluggar till civilingenjör i medieteknik på KTH och mot magister i medie- och kommunikationsvetenskap på JMK i Stockholm. På KTH är Per sedan slutet av 2003 ordförande i Gaytek. Något som stör honom är att han har extremt få kompisar som inte är straighta.

Reagera mot högskolans *Ake Green*

text PÄR WIKTORSSON
illustration ANNETTE PERSSON

Det här är ingen vanlig intervju om kränkningar och trakasserier. Du kommer inte att få höra en snyfthistoria och bekanta dig med ett offer som du ska tycka synd om. Dagligen kränks HBT personer inom högskolan – de förtjänar visserligen sympati men framför allt ilska mot förövarna och deras handlingar, och ett arbete för förändring. Högskolan måste bli en öppen plats där alla känner sig välkomna. Vågorna har gått höga i debatten om hatiska och hetsande uttalanden i vissa av Sveriges kyrkor, och det är dags att även förhållandena inom högskolan uppmärksammas.

Wannabe har träffat Erik, som själv identifierar sig som heterosexuell, och som kämpar för att några av hans kurskamrater ska få upprättelse efter upprepade kränkningar som han själv fått bevittna.

Berätta, vad var det som hände?

Under en föreläsning framförde

jag kritik mot frånvaron av ett genusperspektiv. På någon vänster kom vi in på homosexualitet och bögar. Föreläsaren berättade att han själv hade bögskräck och tyckte det var *så* äckligt, samtidigt som han sköt fram skrevet vid sin betoning. Man måste ha sett det för att förstå vilken avsky han uttryckte.

Ska man ta upp känsliga ämnen i undervisningen så behöver man, menade föreläsaren, bekräfta människors känslor. När det undervisas om homosexualitet i skolan är det exempelvis viktigt att bekräfta pojkarnas bögskräck för att kunna gå vidare i diskussionen.

Som om homosexualitet överhuvudtaget skulle vara ett ämne i sig att diskutera, säger Erik. Vi diskuterar aldrig vad folk känner inför heterosexuallitet eller om det är rätt eller fel.

Föreläsaren drog också paralleller mellan homosexualitet och pedofili. I rasten sade en av Eriks kurskamrater till läraren

att han borde akta sig för sådana jämförelser eftersom de är osakliga och kränkande.

Men det var inte förrän efteråt som jag insåg hur kränkt och upprörd Olga var. Det var hennes person som hade ifrågasatts genom de kränkande uttalandena om homosexuella.

Senare sökte Erik och Olga upp föreläsaren för att diskutera det inträffade och förhoppningsvis få honom att be om ursäkt. Men det blev ingen ursäkt. Trots att Olga förklarade hur hon upplevt händelserna i föreläsningssalen höll föreläsaren fast vid sin ståndpunkt. Högskolans ledning kopplades in, men enligt Erik kunde de inte hantera situationen utan agerade i stället på ett sätt som fick honom, Olga och andra studenter som upplevt en kränkning att känna sig och framstå som bovarna i dramat. Åter andra kurskamrater har blivit upprörda över att undervisningen störts, och Erik har hört kommentarer som ”men jag har ju inte blivit kränkt”. Ärendet är fortfarande inte avslutat.

Det är kraftigt negativa uttalanden som föreläsaren gjort. Hur tror du att det kommer sig att han tänker att det är okej i undervisningen? Hur kan sådant här hända?

Jag har funderat mycket på det där. Jag tror ärligt att han tror att han har ett pedagogiskt sätt att ta sig an vad han ser som ett känsligt diskussionsämne. Att

hans metod faktiskt inte fungerar då studenter upplevt sig kränkta verkar han ha svårt att ta till sig. Han och många andra föreläsare är för mig dessutom sinnebilden av de äkta patriarkerna. Det är medelålders män som lever kvar i en gammalmodig syn på kvinnor, män och på homosexuella, och de har inte konfronterats med någon annan verklighetsbild.

Sedan måste jag säga att jag inte tycker att det handlar om något "exotiskt" utan snarare något som är normalt för hela samhället, fortsätter Erik. Man brukar ju tala om en hegemonisk maskulinitet. Män måste om än omedvetet hela tiden producera en manlighet om de inte vill ses som icke män. Det gäller byggnadsarbetare såväl som lektorer.

Vad har du för tips till andra som hamnar i samma situation som du? Och vad kan man göra för att förhindra att situationen uppstår, tror du?

Var uppmärksam på hur dina kurskamrater mår och har du varit med om en kränkande situation så sök stöd hos andra för att hantera den. Man börjar ofta tvivla på sig själv. Hörde jag rätt? Var det verkligen så farligt?

Erik har engagerat sig i gaystudentföreningen på orten. Föreningen har också hjälpt till i ärendet.

Att det fanns en gaystudent förening var oerhört viktigt i den här situationen någon att prata med och som förstod. Det borde alla lärosäten ha. Man behöver inte göra så mycket, bara att finnas där spelar stor roll. Jag tror inte att de som startade "min" förening inser hur stort det är som de har gjort.

Uppmärksamhet, saklig diskussion och noggranna kurs utvärderingar tror Erik vara receptet för att förhindra en sådan situation som han och hans kurskamrater hamnade i.

Det behövs att någon skapar ett jåkla liv kring frågan. Det skickar signaler om att det spelar roll vad som sägs i undervisningssituationen, att man inte kan säga vad som helst. Och när det händer något ska man notera uttalandena och konfrontera föreläsaren eller de andra studenterna. Det behövs en saklig diskussion. Jag tror också att kursutvärderingarna kan användas och att föreläsarna tar till sig kritik i dem i högre grad än vad många studenter tror.

Avslutningsvis, vad gör dig mest upprörd? Varför har du engagerat dig i det som hänt?

Jag blir rosenrasande när mina polare får sin kärlek det viktigaste som finns – ifrågasatt. Människor förbjuder andra män

niskor att älska vem de vill och det är fruktansvärt upprörande. Just i det här fallet gör det mig också upprörd att ett antal studenter har blivit felinformerade om frågor som handlar om kärlek, identitet och sexuell läggning.

Erik talar med eftertryck och det gör djupt intryck på mig. Jag kan inte heller låta bli att tycka att det är skönt att det inte bara är vi "homosar" som kämpar för "vår" sak. Kränkningar angår alla. Kanske får dessutom kränkande uttalanden i högskolan snart lika stor uppmärksamhet som de i kyrkan får. Det finns många Åke Green som sprider hat och okunskap till generationer av studenter.

PÄR WIKTORSSON
är chefredaktör,
projektledare och
styrelseledamot i
SFG.

Fotnot: Erik och Olga heter egentligen något annat. Vill du läsa mer om kränkningar, positiva exempel eller om hur HBT studenter i allmänhet uppfattar den akademiska sfären så läs "Att inte vara heterosexuell" på nästa uppslag.

Att inte vara *heterosexuell*

text KERSTIN WISTRÖM
foto MARIA WALLIN

I den svenska högskolan får alla plats. Här samsas olika livsstilar och bakgrunder under ett och samma tak och för med gemensamma krafter sig själva och samhället framåt. Som icke heterosexuell student har du och jag tur, för vi är i ett land där vi får finnas och synas, där vi organiserar oss och där lärosätena stöttar vårt arbete.

Vi har alltså alla möjligheter att leva det liv vi vill. På pappret i alla fall. Men hur mår vi egentligen? Hur djupgående är egentligen öppenheten som genomsyrar den svenska högskolan? Känner sig den enskilde studenten, som inte är heterosexuell, som en bland andra? Vid flera lärosäten har studier med homo och bisexuella studenter gjorts. Resultaten är blandade, vilket bara är att förvänta sig när de bygger på individuella erfarenheter. Det finns dock vissa gemensamma nämnare, där den största är så markant att den fått ge namn åt två av de största undersökningarna; "Talande tystnad" som gjorts vid Göteborgs universitet, och "Största möjliga tystnad" från Lunds universitet. Den förrädiska tystnaden som lätt kan få dig att tro att inga fördomar finns, för att de inte vädras öppet. Genom att inte ta upp ämnet på föreläsningar så slipper föreläsaren oro sig för att uttrycka sig fel eller väcka negativa reaktioner. Då är det enklare att helt enkelt hoppa över de känsliga bitarna, med ursikten att de som det gäller tar reda på vad de vill veta i alla fall.

Och visst, självstudier i all ära, men vem är det egentligen som det gäller? Är det icke heterosexuella studenter som behöver lära sig mer eller är det den heterosexuella majoriteten?

Många homo- och bisexuella studenter finner den undvikande och tysta behandlingen kränkande, och

studierna visar att de som är öppna med sin sexuella läggning och som i klassrummet säger ifrån om de känner något är fel, det är oftast de som känner sig mest kränkta.

Andra, som antingen inte har kommit ut än eller som ser sin sexualitet som sin privatsak och inget mer, de tenderar att visa upp en mer passiv inställning. De tycker visserligen att det är tråkigt att heteronormen fortfarande regerar ostört, men menar att de är vana och att det dessutom kan vara svårt att få in HBT diskussioner i många ämnen. Man menar också att det lätt skulle kunna öka gapet mellan heterosexuella och icke heterosexuella, om ämnet tvingas in i kursplanen och blir till något krystat. Några fördomar skulle knappast krossas, utan skulle kanske till och med förstärkas, då homosexualitet framhävs som det avvikande, onormala, som man avsätter särskild tid för att behandla, innan man återgår till det ursprungliga ämnet.

Många uttrycker även ett starkt ogillande mot de diskussioner som faktiskt dyker upp, då de ofta rör homosexualitetens "orsaker" och känner sig kränkta då fokus ofta ligger på att hitta "fel" eller "störningar". Andra upplever också ett problem med att homo eller bisexualitet kan behandlas som en åsikt bland andra som kan diskuteras. Är det rätt eller fel att vara homosexuell? Kan homosexuella bli bra föräldrar? Frågorna i sig är kränkande.

En annan återkommande erfarenhet är att föreläsarentar förgivet tagit alla isalen är heterosexuella, och därmed bara diskuterar ämnen ur ett perspektiv. Även om föreläsaren är påläst vad gäller genus och jämställdhet, så glöms sexualitetsaspekten lätt bort. De som efterlyser diskussioner kring HBT

frågor mer än några andra, är studenter som läser beteendevetenskapliga ämnen som psykologi och pedagogik. Studenterna utbildas här till yrken där deras yrkesliv kommer präglas av möten med människor med olika bakgrunder och med olika livsstilar. Det är även inom den här domänen som man upptäcker mest kurslitteratur som uttalar sig negativt om HBT eller lyser med sin okunskap i ämnet. Även inom vårdinriktade ämnen anser studenterna att bemötandet av människor med olika sexuella identiteter inte diskuteras tillräckligt.

I studien gjord i Lund citeras en av de intervjuade studenterna, när han talar om frågan att komma ut eller inte som ett "bekvämlighetsval" snarare än ett aktivt val. Han menar att det helt enkelt är enklare att stanna i garderoben än att utsätta sig för möjliga negativa reaktioner, och han är inte ensam. Många av de intervjuade i dessa studier visar på en trend där den icke heterosexuella studenten helt enkelt stannar i garderoben helt inom högskolemiljön, och på så vis delar upp sitt liv i två delar. Man väljer att låta sin sexualitet vara något som enbart har med ens liv utanför skolan att göra, och i diskussioner undviker man att ge ut personlig information för att slippa bli stämplad som "bögen" eller liknande, och i stället bedömas utifrån sin karaktär.

Problemet för många studenter är ju att skola och fritid går ihop. Därför blir det viktigt att titta på hur studentlivet generellt sett ser ut. Många upplever ett utanförskap i kontakt med studentikosa traditioner.

Traditionerna har knappast utvecklats i takt med samhället, och trots det kulturella arv de faktiskt är och den gemenskap de skapar, så är det svårt att undgå att de ofta exkluderar minoriteter. Hur många gånger har man inte hört om balar där samkönade par inte tillåts eller sittningar där snappsvisorna varit starkt homofobiska? Det finns helt enkelt

ingen plats för de grupper som inte känner sig hemma inom den rådande normen, och det ska pas ingen heller.

En av de positiva aspekterna som kommit fram genom studierna är att majoriteten av de deltagande studenterna inte upplever sig ha blivit direkt trakasserade eller diskriminerade, även

om många alltså känner sig osynliggjorda. Många, särskilt de med starka sociala nätverk, uppger också att det går alldeles utmärkt att vara öppen med sin läggning inom högskolan. Det är alltså svårt att måla högskolan i svart eller vitt. Men en fråga som fortfarande hänger kvar i luften är om erfarenheterna från de icke heterosexuella studenter som inte ställer upp på intervjuundersökningar skulle ändra bilden.

KERSTIN WISTRÖM
läser franska vid
Lunds universitet och
försöker hitta den
röda tråden.

På www.gaystudenterna.se kan du under fliken "Likabehandling" gå vidare till "Undersökningar" och läsa mer om studierna av homo- och bisexuella studenter erfarenheter av högskolan".

Transpersoner

- den bortglömda minoriteten i högskolan?

text LUKAS ROMSON

foto MARIA WALLIN

I dag har de flesta minoriteter ett ganska bra lagskydd mot diskriminering och trakasserier i högskolan. Transpersonerna är ett undantag. Det är den grupp studenter vilkas könsidentitet och/eller könsuttryck skiljer sig från normen. I dagligt tal kan man säga att begreppet omfattar bland andra transsexuella och transvestiter. Gruppen är mycket heterogen och är inte någon större utsträckning inkluderad i vare sig likabehandlingslagen eller några antidiskrimineringsprojekt.

De projekt som drivs och har drivits handlar alla enbart om homo och bisexuella situation, eftersom de EU medel som används bara anslås för att motverka diskriminering på grund av sexuell läggning. Likabehandlingslagen å sin sida omfattar enbart transsexuella, det vill säga en minoritet av alla transpersoner. En biologisk man som lever som kvinna och klär sig som kvinna kan alltså, beroende på om han inlett en könskorrigering behandling eller inte, antingen ha eller

inte ha lagens skydd om han diskrimineras på grund av sitt könsöverskridande beteende detta även om situationerna är exakt lika och han/hon uppfattas likadant i båda situationerna.

Var och en inser det absurda i detta. Högskolornas jämställdhetssekreterare bör givetvis arbeta för att inga transpersoner råkar ut för diskriminering eller trakasserier, oavsett om studenterna är transsexuella, transvestiter eller något annat. Man kan säga att det finns fyra olika grundorsaker till

de problem med omgivningens attityder som transpersoner kan råka ut för. Vi kan för det första anses avvika från normen på grund av vår *könsidentitet*, det mentala kön som för många transpersoner skiljer sig från det biologiska och/eller sociala kön vi har. På liknande sätt kan vi anses avvika från hur man bör uttrycka sitt kön, vårt *könsuttryck* kan anses "fel". En annan vanlig orsak är att omgivningen anser att vi helt enkelt är "freaks" och konstiga i största allmänhet, ofta baserat på fördomar om vår sexualitet eller psykiska hälsa. Vi kan också, om vi hör till gruppen transsexuella eller intersexuella, uppfattas som avvikande enbart på grund av hur våra kroppar ser ut.

Sannolikt är majoriteten av alla transtudenter inte öppna med sin identitet. Många är, ofta på goda grunder, rädda att drabbas av trakasserier eller diskriminering, kanske till och med hot. Det finns fall där unga transpersoner blivit grovt misshandlade i gymnasiet,

hindrats från att nyttja vissa hygienutrymmen eller helt enkelt "bara" hånats och mobbats. Transsexuella vill ofta efter en behandling gå vidare utan att behöva röja sin tidigare identitet, ens för en intagningsnämnd. Det kan vara svårt eftersom de gamla betygen, med föråldrade personuppgifter, inte får ändras. Andra transpersoner tvingas inte outa sig på det sättet, men kan givetvis få bekymmer så fort någon som "vet" talar med någon som inte "vet". Den osäkerhet och rädsla som detta dolda liv leder till kan vara mycket påfrestande.

De studenter som väljer att vara öppna kan i stället drabbas av allt från lärare som är ovilliga att lära sig nya namn och pronomen till kurskamrater som vägrar arbeta ihop med en transstudent. Det är inte svårt att tänka sig en situation där en biologiskt kvinnlig doktorand som presenterar sig som Mats och går i kostym riskerar att bli sämre bemött av sin handledare än andra doktorander. En läkarstudent som vill praktisera på förlossningen kan kanske råka ut för att avrådas, på grund av "sitt tillstånd", bara för att hon är transsexuell. Och risken att en manlig student som en dag kommer till en föreläsning iförd klänning blir betraktad som bög, och därmed utfrusen, av sina manliga kurskamrater är förmodligen rätt stor. Men hur diskriminering av transstudenter ser ut vet man egentligen inte.

Inga undersökningar har gjorts, man kan bara anta att situationen sannolikt är minst lika dålig som för homo och bisexuella studenter.

Behovet av att arbeta med frågor som rör transpersoner och diskriminering i högskolan är alltså stort. Studenterna tillbringar visserligen bara några få år av sina liv i högskolan, men det är år som är avgörande

för deras framtida yrkesliv. När transstudenter är rädda, diskrimineras eller trakasseras blir deras studier och deras framtida karriär lidande. Det är inte acceptabelt. Vad som krävs är mer kunskap hos jämställdhetssekreterare och studenthälsan, en fullt ut inkluderande likabehandlingslag, projekt som tar reda på fakta om transpersoner och diskriminering såsom Under ytan, som ju bara rör homo och bisexualitet och ett konkret arbete hos studentkårer och lärarfack. Först

då kan högskolan anses ta sitt ansvar för en trygg studiemiljö även för transstudenter.

LUKAS ROMSON är transaktivist och kvinna-till-man-transsexuell. Vice ordförande i Gaystudenterna vid Stockholms universitet och ledamot i HBT-socialdemokraternas styrelse.

Fakta:

- Transperson
- Person vars könsidentitet och/eller könsuttryck avviker från könsnormen. Ett paraplybegrepp.
- Transsexuell
- Person född i fel kropp, vill oftast korrigera den med hormoner och kirurgi.
- Transvestit
- Person som har ett behov av att klä sig i det andra könets kläder.
- Drag queen/king
- Person som för skojs skull uppträder i det andra könets kläder.
- Intersexuell
- Person född med atypiska biologiska könsmarkörer.
- Veta mer?
- <http://www.rfsl.se/?p=115>
- <http://lukas.romson.org>

Pandemi

På polerad prispall poserar präktiga produktiva par paketet praktfullt.
 Planeras: parkett, pelargoner, pottränning.
 Passar pappa prästen perfekt.
 Prisas. Påhejas. Pommac! Paket! Presenter!

Parallellt provocerar progressiva psyken på personligt plan.
 Problematiserar. Påverkar.
 Patetiskt patriarkat protesterar panikartat. Pestsmittar planer.
 Pojkar pussas på parkeringen?!

Prozacproduktionen peakar.

SOFIA B. KARLSSON är en
 genusstuderande hobbypoet
 från Göteborg med förkär-
 lek för japansk kitsch och
 med hyfsad backhand. För
 närvarande anställd som
 jämställdhetsutredare vid
 Göteborgs universitet och
 nykär i Berlin.

Min Gud

min gud älskar alla
 min gud tar alla i sin famn
 för min gud är den största synden att aldrig älska alls

min gud har den eviga tiden i sin hand
 och ser gryningen efter natten
 min gud skapar alla de ögonblick där vi vågar se oss själva
 då människan slutligen blir till

min gud fördriver ingen ur paradiset
 utan smeker dem ömt och förlåter de som vill vara
 förlåten och som själva har förlåtit andra

min gud för sommaren med sig och ger hösten sin skönhet
 min gud är livet, döden och sanningen

min guds paradiset finns här mitt ibland oss
 dörrarna står alltid öppna för oss att strömma igenom
 min gud står där med utsträckta armar och välsignar alla som väljer kärlek

Jag ser dig

Vet du?

Jag ser dig och ler

Jag vet allt som jag borde nu
 Allt som stör dig sent på natten
 Allt ditt hjärta orkar se

Du ser mig och undrar
 Var detta verkligen allt?

Nej min vän

Det finns alltid mer!

JAMES SÖDERMAN är en
 26-årig superstudent
 snart bibliotekarie.
 Han hämtar ofta
 inspiration från
 sitt kringflackande
 studentliv världen
 runt.

Recension: Queersverige

Red Don Kulick

Natur & Kultur (2005)

459 sidor, 218 kr

Behövs det en populärvetenskaplig bok om queerteori? Kan man vinna något på att tillämpa queerteorin på just svenska förhållanden?

Definitivt, blir svaret när man har läst *Queersverige*. Självt har jag tvingats inse att jag inte visste hälften så mycket om ämnet som jag trodde och kanske framför allt att det inte finns något inom queerteorin som är självklart. Efter att ha läst boken kan man inte låta bli att fascineras av den svenska queerteorins avart. Boken presenterar betydande bevis för att den svenska queerteorin på ett oväntat sätt har sammansmält med den också väldigt specifikt svenska feminismen. Ännu mer spännande är det kanske att boken konstaterar att just den feminism som genomsyrar det svenska offentliga livet också är en av de faktorer som stadfäster de heteronormativa strukturerna i det här landet.

Queersverige representerar det bästa av båda världar i flera fall. Balansen mellan vetenskaplig metod och förhållningssätt och läsbarhet är till exempel alldeles förträfflig. Endast i en av essäerna kändes språket så pass tungrott och jargongfyllt att det gjorde texten tråkig. De flesta av författarna har dock anammat redaktörens uppmaning att skriva populärvetenskapligt på ett utmärkt sätt. Texten flödar i vissa kapitel så bra att man har svårt att lägga ner boken och suckar besviket när kapitlet är slut, som om man läste en bra deckare. Detta gäller bland annat redaktören Kulicks text om sexköpare och sexuella avvikelser. Kulick drar sig inte för att diskutera de här frågorna på ett sätt som kommer att göra många läsare ordentligt irriterade. Men som han själv påpekar: queerteorin går ju ut på att utmana gällande van? föreställningar om sakers natur. Självt fick jag en ordentlig tankeställare av texten.

Mest intressant och revolutionerande var för mig Lissa Nordins text om hur det är de norrländska

heterosexuella männens som främst drabbas och lider av det heteronormativa samhället. Efter att ha läst texten verkar slutsatsen helt uppenbar och man kan inte förstå varför man inte har tänkt på det själv. För mig kännetecknar den typen av insikt en riktigt bra populärvetenskaplig text. Forskaren har inte bara kunnat avslöja något nytt, utan även kommit med en insikt som läsaren inte kunde ha tillskansat sig på egen hand.

Precis som alltid i antologier är texterna i *Queersverige* av skiftande intresse och läsbarhet. Ibland tar analysen av den företeelse som queerperspektivet ska tillämpas på överhanden över själva queerteorin. Vissa texter känns också lite väl uppenbara i sina slutsatser. Texten *Scener ur ett äktenskap: Jämställdhet och heteronormativitet* erbjuder kanske inte något oväntat, till exempel.

Tiina Rosenbergs text om schlagere och homosexuella män kändes välgörande sansad efter hennes bisarra tolkningar av Wagner som man bara kan bli förbannad på. Den här texten tillförde oväntat nog en hel del till ett ämne som känns väldigt sönderanalyserat.

Sammanfattningsvis är det här en stundtals thrillerspännande och väl sammansatt antologi som jag tror provocerar fram en hel del nytänkande hos de flesta läsare. Läs den! Den är värd din tid!

MARTINA JARMINDER är musiker och teatervetare och arbetar som frilansjournalist.

Notiser

I Borås kryssar man ...

Förknippar du nollning med overaller och sittningssånger? Kan så vara men i Borås får du även träffa gaystudenter om du deltar i kryssningen, som nollningen kallas. Borås Regnbågsstudenter presenterade sig vid terminsstart och har sedan dess haft olika aktiviteter för sig under hösten. Ett samarbete har inletts med gaystudentföreningarna i Skövde och Göteborg och vid sitt första gemensamma möte anordnades även ett seminarium om likabehandlingsfrågor. På agendan har även sociala aktiviteter i form av picknick och filmkvällar stått.

Borås Regnbågsstudenter kan du nå genom regnbagsstudenterna@yahoo.se eller <http://www.sib.hb.se/brs/>.

... och i Umeå sportas det

Gaystudentföreningen i Umeå heter Homobis. Som aktiv i Homobis kan du exempelvis vara med och spela innebandy på lördagar. Denna, liksom andra aktiviteter, arrangeras i samarbete med RFSL Umeå. Du kan också träffa gaystudenterna som håller fredagsbord kl 12-13 i hörsalsrundan, på fredagar... Under hösten har medlemsmöten, fikaträffar och en Homobisfest annars varit hörnstenarna i verksamheten.

Homobis kan du nå genom homobis@hotmail.com eller <http://194.165.231.32/hemma/challisen/>.

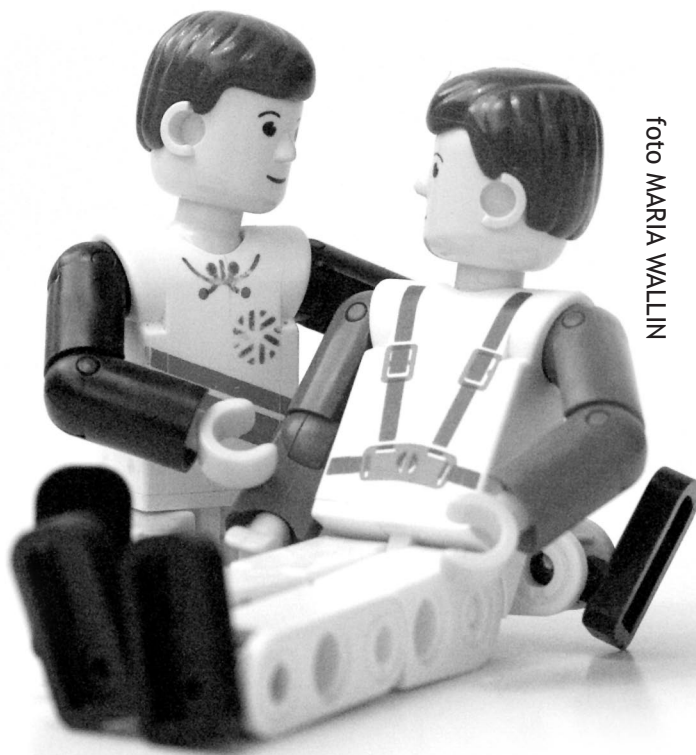

foto MARIA WALLIN

Studenthälsan och HBT

Hur ska Studenthälsans mottagningar bli bättre på HBT frågor? Det försöker projektet "Samarbete med Studenthälsan" ta reda på. Tillsammans med Studenthälsomottagningarna är det tänkt att vi ska ta fram metoder och material för studenhälsopersonal. Projektet finansieras av medel från Allmänna arvsfonden och har en projektledare på heltid som tillsammans med en ideell projektgrupp arbetar med "Samarbetet med studenthälsan".

Tanken är inte att uppfinna hjulet på nytt, utan hitta och använda metoder och material som vi redan finns och som lätt kan anpassas till vår målgruppen. Under våren kommer det sedan att anordnas en nationell konferens för studenthälsorna där vi presenterar och diskuterar vad vi har kommit fram till. Förhoppningen är också att den konferensen blir början på ett långsiktigt arbete med HBT frågor för studenthälsorna.

Vill du arbeta i projektgruppen eller har du tips och idéer till oss, hör gärna av dig. Du når projektleddare Sofia Karlsson på sofia.karlsson@gaystudenterna.se

Under ytan upp till ytan

Arbetet med Equal projektet "Under ytan" där SFG är med som en aktiv partner fortgår. Visionen är "att bidra till en samhällsförändring där likabehandling oavsett sexuell läggning är en naturlig del i arbetet för demokrati och mänskliga rättigheter. Detta förhållningssätt ska genomsyra arbetsmiljön för kvinnor, män, skolpersonal och elever." Ofta avstannar arbetet efter en gemensamt framtagna vision. I "Under ytan" har man nu gått in i genomförandefasen, som innehåller breddningsutbildningar och framtagande av utbildningsmaterial och verktyg.

I början av 2006 kommer första utbildningsmaterialet att se dagens ljus. Boken fokuserar på skolan ur ett arbetsmiljöperspektiv och vikten av öppenhet. Det pedagogiska materialet kommer att presenteras i anslutning till konferensen med arbetsnamnet "Skolan som normfabrik" i Norrköping i juni 2006. Har du frågor? Kontakta daniel.hjalmarsson@gaystudenterna.se.

Projekt för likabehandling

Inom ramen för projektet "Likabehandlingslagen Vad hände sedan?", som stöttas av Allmänna Arvsfonen, har SFG nu tagit fram förslag på utbildningsträffar som vi erbjuder att anordna tillsammans med intresserade lärosäten och studentkårer. När denna tidning publiceras så har de första träffarna avhandlats. Syftet är att förbättra likabehandlingsarbetet. Även gaystudentföreningar kan få utbildning. Mer information finns på www.gaystudenterna.se under fliken "likabehandling".

SFG och Stockholm Pride

"Kitschigaste tältet i parken" var SFG:s paroll under Pridefestivalen i juli 2005. Senare upptäckte vi att en kitsch-affär hade eget tält på området och det var naturligtvis svårt att tävla med. Men många minns nog ändå "pysseltältet" med stolthet. Hos SFG kunde man bland annat göra sina egna pärlplattor, klistra ihop bokmärkestavlor och bläddra i en Alternative Barbie bok. Politiska, glada och vågade budskap trädde fram i en skön blandning. SFG passade dessutom på att lansera sitt upprop "Intoleransens budbärare" med namnlistor som tältbesökare kunde skriva på. Och grädden på moset blev den magnifika gaystudent-floaten i Prideparaden. Med "power of the flower" som tema spred vi bubblor och glädje. Gaystudenterna har helt enkelt syntts, hörts och haft roligt. Förbundsstyrelsen i SFG passar på att tacka alla som medverkade.

Tolerans undanbedes!

text LINDA ELSTAD

foto MARIA WALLIN

Tolerant smaka på det ordet. Hur känns det i munnen? Varmt, mjukt och kanske lite hemtrevligt? När du tänker "tolerant", tänker du då på fina människor som förstår och accepterar varandra? Tänker du på ett fint samhälle som ger alla samma förutsättningar? Kanske tänker du att alla accepteras trots eventuellt annorlundaskap? Tycker du kanske att vi behöver mer tolerans?

Smaka på meningen "Jag tolererar dig". Känns det lika trevligt? Tänker du fortfarande på fina människor som förstår

och accepterar varandra? Eller börjar en besk bismak infinna sig? Ett vagt obehag du inte riktigt får kläm på?

Hänger det inte ett litet "fastän" i luften? "Jag tolererar dig fastän du är flata/bög/bi/trans." Med andra ord: "Jag tolererar dig fastän du är en avvikare." Här närmar vi oss någonting, kärnan, *makten*. Vem har makten att tolerera? Är det jag som "avvikare" eller du som är "norminkluderad"? Förklarar du för mig att du tolererar mig så har du också satt dig själv i maktposition och därmed

bekräftat ordningsförhållandet mellan våra positioner.

Toleransen är följaktligen bärare av heteronormativiteten, det är alltid underförstått vem det är som tolererar vem. "Jag tolererar dig fastän du är hetero" funkar inte riktigt och avslöjar att någonting är lurtt med det hela. Inbyggt i toleransen är begrepp som avvikande, de andra, maktobalans, normalitet och för att dra det till sin spets, självgodhet. Ordet tolerans kommer från latinets *tolerantia* och *tolero*, "tålighet" respektive "uthärda". Tack, men nej tack. Vad jag vill ha av mina medmänniskor är lite mer än så. Nästa gång jag får höra av någon välvillig person hur tolerant vederbörande är när denne tolererar mig, har jag bara en sak att säga: Jag tolererar inte din tolerans!

LINDA ELSTAD
är tillförordnad
förbundssekreterare
för SFG. Hon är
en lärarstudent
som gillar franska
verb och hoppas på
sommar snart igen.

Intoleransens budbärare

- Upprop mot heteronormativiteten inom högskolan

Högskolan spelar en avgörande roll för samhällsutvecklingen. För ett samhälle där alla har lika rättigheter, vågar vara sig själva och kan leva fritt utan hot om våld och diskriminering behövs en högskola som arbetar för en förändring. Idag finns stora brister i utbildningen. Heteronormativiteten är utpräglad, det vill säga att allt som inte passar in i den normerande heterosexualiteten osynliggörs eller förklaras som onormalt. Studenterna riskerar att bidra till homofobin i samhället när de kommer ut i yrkeslivet. I förlängningen legitimeras också våld och hatbrott.

Sveriges Förenade Gaystudenter SFG vill inte att högskolorna ska utbilda några intoleransens budbärare, utan istället ge Sveriges studenter verktyg för att motverka diskriminering i olika former.

Jag stödjer SFG och uppmanar regeringen att ta sitt ansvar för att stoppa heteronormativiteten inom högskolan.*

Namn	Ort	E post
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		

*Listan ska överlämnas av SFG till regeringen.

Denna lista skickas, med underskrifter, till SFG på postadressen: Sveriges Förenade Gaystudenter, Box 577, 114 79 Stockholm. Organisationer som vill visa att de stödjer uppropet kan få sitt namn publicerat på www.gaystudenterna.se.

Upprop mot den heteronormativa högskolan

Nu kan gaystudentföreningar, studentkårer, lärosäten, andra organisationer och enskilda stödja SFG:s arbete mot heteronormativiteten inom högre utbildning och forskning. Det är bara att kopiera texten på insidan av Wannabes omslag och börja samla namnunderskrifter. Du kan också ladda ned uppropet och läsa mer på www.gaystudenterna.se. Heteronormativiteten är ett allvarligt hot mot en jämlik högskola, ett jämlikt samhälle och mot en högklassig vetenskap.

Wannabe söker ny chefredaktör

Gillar du att använda pennan i kampen mot orättvisor och för jämlikhet? Är du intresserad av frågor som har med HBT att göra? SFG söker en ny chefredaktör till Wannabe. Vi tror att du är bra på planering och organisering samt att du har någon form av erfarenhet av att arbeta med tidskrifter. Chefredaktören är för närvarande ideellt arbetande och innehavare av ett förtroendeuppdrag som förbundsstyrelsen i SFG tillsätter. Vill du veta mer eller anmäla intresse så hör av dig till wannabe@gaystudenterna.se.

Tips för ett bra likabehandlingsarbete

På www.gaystudenterna.se finns en särskild sida med information om likabehandling utifrån frågor som rör sexuell läggning och könstillhörighet. Här kan ansvariga på lärosäten och studentkårer hitta tips och uppslag för vidare arbete. Intresserade kan också läsa om förslag på utbildningsträffar som SFG gärna ordnar i samarbete med universitet, högskolor och studentkårer.

Gaystudenterna skaffar kansli

Efter flera år av kringflackande arkiv- och kontorsarbete i enskildas hem har nu SFG äntligen skaffat sig ett kansli. Här kommer förbundet att kunna samla sina arkiv och sitt material samtidigt som de arvoderade har tillgång till bra arbetsplatser. Vi har också tillgång till fina, centralt belägna möteslokaler i och med att vi flyttar ihop med LSU – Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer. Så här kan du nå kansliet:

Telefonnummer: 08 440 86 89

E post: info@gaystudenterna.se

Adress: Sveriges Förenade Gaystudenter, c/o LSU, Pustegränd 1 3, 118 20 Stockholm

www.gaystudenterna.se